JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER
11 päivänä marraskuuta 1997 *

1. Saksan liittotasavalta on nostanut yhteisöjen tuomioistuimessa 7.8.1995 kanteen, jossa se vaatii, että rakennusalan tuotteista annetun neuvoston direktiivin 89/106/ETY 20 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanosta 31 päivänä toukokuuta 1995 tehty komission päätös 95/204/EY [1] (jäljempänä riidanalainen päätös) kumotaan ja että komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Riidanalaisessa päätöksessä on päätetty tietyistä toimenpiteistä, jotka koskevat sitä, mitä menettelyä soveltaen tiettyjen tuoteryhmien tuotteet osoitetaan vaatimustenmukaiseksi. Kantajan mukaan nämä toimenpiteet ovat ristiriidassa rakennusalan tuotteista annetun direktiivin 89/106/ETY [2] kanssa, sellaisena kuin tämä direktiivi on muutettuna direktiivillä 93/68/ETY [3] (jäljempänä direktiivi 89/106/ETY), koska komission päätöksessä ei otettu huomioon tiettyjä kyseisen direktiivin 13 artiklan 4 kohdassa säädettyjä perusteita valittaessa menettely, jota sovelletaan direktiivissä tarkoitettujen tuotteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa. Tämän vuoksi kyseinen päätös on kantajan mukaan lainvastainen. Lisäksi päätöstä tehtäessä on kantajan mukaan rikottu olennaisia menettelymääräyksiä, koska komissio ei ole noudattanut niitä määräaikoja, jotka koskevat valmisteluasiakirjojen lähettämistä direktiivissä määritetyille vastaanottajille; lisäksi näitä menettelymääräyksiä on rikottu, koska päätös on tehty odottamatta sitä, että pysyvä rakennusalan komitea (jäljempänä komitea) antaisi puoltavan lausunnon, ja koska päätös on puutteellisesti perusteltu.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2. Neuvoston joulukuussa 1988 antamalla direktiivillä 89/106/ETY, jota on muutettu vuonna 1993 ja jota kutsutaan myös rakennusalan tuotteita koskevaksi direktiiviksi, pyritään turvaamaan näiden tuotteiden vapaa liikkuvuus Euroopan yhteisössä. Direktiivin johdanto-osan mukaan jäsenvaltioissa on säädetty muun muassa rakentamisen turvallisuutta, energiataloutta ja ympäristönsuojelua koskevista vaatimuksista, joilla on suora vaikutus käytettävien rakennusalan tuotteiden ominaisuuksiin ja jotka heijastuvat edelleen kansallisiin tuotestandardeihin, teknisiin hyväksymisiin ja muihin teknisiin eritelmiin, jotka toisistaan poikkeavina vaikeuttavat kaupankäyntiä yhteisössä. Teknisten esteiden poistaminen siten, että määritellään turvallisuudesta ja muista yleisen edun kannalta

* Alkuperäinen kieli: espanja.

1 — EYVL L 129, s. 23.

2 — Rakennusalan tuotteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 21 päivänä joulukuuta 1988 annettu neuvoston direktiivi 89/106/ETY (EYVL 1989, L 40, s. 12).

3 — Direktiivien 87/404/ETY (yksinkertaiset painelastiat), 88/378/ETY (lelujen turvallisuus), *89/106/ETY (rakennusalan tuotteet)*, 89/336/ETY (sähkömagneettinen yhteensopivuus), 89/392/ETY (koneet), 89/686/ETY (henkilönsuojaimet), 90/384/ETY (muut kuin itsetoimivat vaa'at), 90/385/ETY (aktiiviset implantoitavat lääkinnälliset laitteet), 90/396/ETY (kaasumaisia polttoaineita käyttävät laitteet), 91/263/ETY (telepäätelaitteet), 92/42/ETY (uudet nestemäisiä tai kaasumaisia polttoaineita käyttävät kuumavesikattilat) ja 73/23/ETY (tietyllä jännitealueella toimivat sähkölaitteet) muuttamisesta 22 päivänä heinäkuuta 1993 annettu neuvoston direktiivi 93/68/ETY (EYVL L 220, s. 1). Kursivoinnit tässä.

tärkeistä näkökohdista johtuvat olennaiset vaatimukset, ei saa kuitenkaan johtaa siihen, että jäsenvaltioissa voimassa olevaa ja perusteltua turvallisuuden tasoa alennetaan. [4]

Direktiivin säännösten mukaan rakennusalan tuotteet voidaan saattaa markkinoille vain, jos ne sopivat suunniteltuun käyttöönsä eli jos ne ovat ominaisuuksiltaan sellaisia, että rakennuskohde, johon tuotteet liitetään, asennetaan, käytetään tai sijoitetaan, täyttää — edellyttäen, että rakennuskohde on suunniteltu ja rakennettu asianmukaisesti — direktiivin liitteessä I tavoitteina määritellyt olennaiset vaatimukset. Olennaisia vaatimuksia, joissa on otettu huomioon yleisesti ennakoitavissa olevat vaikutukset ja joiden on voitava täyttyä tuotteen koko taloudellisesti kohtuullisen käyttöiän ajan, on seitsemän: 1. mekaaninen lujuus ja vakavuus, 2. paloturvallisuus, 3. hygienia, terveys ja ympäristö, 4. käyttöturvallisuus, 5. meluntorjunta, 6. energiansäästö ja 7. lämmöneristys. Direktiivissä tarkoitetuissa perusasiakirjoissa ja teknisissä eritelmissä voidaan vahvistaa olennaisten vaatimusten luokat niiden erojen huomioon ottamiseksi, joita on muun muassa turvallisuuden tasossa kansallisella tasolla.

Yhdenmukaistetuilla standardeilla tarkoitetaan direktiivissä teknisiä eritelmiä, jotka on laatinut ja vahvistanut Euroopan standardointikomitea (CEN), Euroopan sähkötekniikan standardointikomitea (CENELEC) tai molemmat yhdessä komission antamasta toimeksiannosta direktiivin 83/189/ETY [5] mukaisesti.

Se, että tuote on yhdenmukaistettujen standardien mukainen, osoitetaan vaatimustenmukaisuuden osoittamismenettelyssä, josta säädetään 13 artiklan 3 kohdassa. Direktiivin 13 artiklan 4 kohdan mukaan komissio määrittelee tietyn tuotteen tai tuoteryhmän osalta kyseisen menettelyn kuultuaan komiteaa ja ottaen huomioon kyseisessä kohdassa vahvistetut perusteet.

Direktiivin 20 artiklan 2 kohdassa säädetään, että toimenpiteet, jotka ovat tarpeen sen menettelyn vahvistamiseksi, jota käytetään tuotteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi, on hyväksyttävä 20 artiklan 3 ja 4 kohdassa säädettyä menettelyä käyttäen. Kyseinen menettely on seuraava: komissio tekee ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä komitealle, joka antaa lausuntonsa ehdotuksesta määräajassa, jonka komitean puheenjohtaja asettaa asian kiireellisyyden mukaan. Lausunto hyväksytään komiteassa samalla enemmistöllä kuin sillä, josta määrätään perustamissopimuksen 148 artiklan 2 kohdassa ja jota sovelletaan päätöksiin, jotka neuvosto tekee komission ehdotuksesta. Komissio voi lopullisesti päättää suunnitelluista toimenpiteistä, jos komitea on lausunnossaan hyväksynyt tällaiset toimenpiteet;

4 — Toinen, kolmas ja neljäs perustelukappale.

5 — Teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 28 päivänä maaliskuuta 1983 annettu neuvoston direktiivi 83/189/ETY (EYVL L 109, s. 8).

jos näin ei ole, komission on tehtävä ehdotus neuvostolle, joka ratkaisee asian määräenemmistöllä. Jos neuvosto ei ole tehnyt ratkaisua kolmessa kuukaudessa, komissio voi tehdä päätöksen ehdotetuista toimenpiteistä.

3. Komitea hyväksyi työjärjestyksensä lokakuussa 1989. Työjärjestyksen 2 artiklassa määrätään kokouskutsuista ja niistä määräajoista, joita on noudatettava lähetettäessä kokousta koskevia valmistelevia asiakirjoja jäsenvaltioiden pysyviin edustustoihin ja jäsenvaltioiden edustajille komiteassa. Työjärjestyksen 6 artiklassa määrätään komitean päätösvaltaisuutta koskevista edellytyksistä, ja 9 artiklassa on määräykset äänioikeudesta.

4. Komissio teki kyseisen päätöksen, jonka Saksan liittotasavalta on riitauttanut, toukokuussa 1995 määritelläkseen menettelyn, jota käytetään tiettyjen tuotteiden ja tuoteryhmien vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa. Näitä tuotteita ja tuoteryhmiä ovat seuraavat: 1. lämmöneristysmateriaalit, 2. ovet, ikkunat, portit, luukut ja niihin liittyvät laitteet, 3. kalvot ja 4. valetut tavanomaiset, kevyet ja höyrykäsitellyt ilmastetut betonituotteet. Tähän määrittelyyn liittyen eurooppalaisia standardointijärjestöjä pyydettiin täsmentämään yhdenmukaistetuissa standardeissa kyseiset menettelyt vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Päätöksessä on kolme artiklaa ja kolme liitettä, joiden sisältöä tutkin jäljempänä tarkemmin.

Kanteen tutkittavaksi ottaminen

5. Aluksi haluaisin todeta, että kantajalla on kanteen nostamiseen tarvittava asiavaltuus. Perustamissopimuksen 173 artiklan ensimmäisessä kohdassa annetaan jäsenvaltioille oikeus nostaa kanne sellaisista komission toimenpiteistä, joilla on oikeudellisia vaikutuksia, näiden toimenpiteiden lainmukaisuuden tutkimiseksi. [6] Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltio voi nostaa kanteen siitä riippumatta, millaisia kannanottoja tämän jäsenvaltion edustajat ovat esittäneet siinä kollegiaalisessa elimessä, joka on hyväksynyt kanteen kohteena olevan toimenpiteen. [7]

Kanneperusteet

6. Saksa väittää kanteessaan, että riidanalaisella päätöksellä rikotaan direktiiviä 89/106/ETY, koska päätöstä tehtäessä on rikottu tiettyjä olennaisia menettelymääräyksiä ja koska sillä rikotaan direktiivin 13 artiklan 4 kohtaa. Käsittelen kanneperusteet tässä järjestyksessä.

6 — Asia 41/83, Italia v. komissio, tuomio 20.3.1985 (Kok. 1985, s. 873, 30 kohta). Tässä tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että jäsenvaltio voi vedota nostamassaan kumoamiskanteessa siihen, että komissio on rikkonut perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohtaa, vaikka kysymyksessä oli yritys, joka kuului muun kuin kyseisen jäsenvaltion lainsäädäntövaltaan.

7 — Ks. asia 166/78, Italia v. neuvosto, tuomio 12.7.1979 (Kok. 1979, s. 2575, 5 ja 6 kohta). Tässä tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että Italialla oli oikeus nostaa kanne tiettyjen sellaisten säännösten kumoamiseksi, jotka sisältyivät kahteen neuvoston asetukseen, vaikka Italian edustaja oli äänestänyt neuvostossa varauksetta asetusten hyväksymisen puolesta ja vaikka Italian edustaja vilja-alan hallintokomiteassa hyväksyi varauksetta tietyt täytäntöönpanotoimenpiteet, joista päätettiin asetusten hyväksymisen jälkeen.

A Olennaisten menettelymääräysten rikkominen: asiakirjojen lähettäminen myöhässä, komitean lausunnon puuttuminen ja perustelujen puutteellisuus

Asiakirjojen lähettäminen myöhässä

7. Kantaja väittää, että riidanalainen komission päätös on tehty lainvastaisesti, koska komitean työjärjestystä eli sen 2 artiklan 6 ja 7 kohtaa on rikottu. Päätösehdotuksesta äänestäminen sisältyi 30.11.1994 pidetyn kokouksen esityslistaan. Saksan pysyvä edustusto ei kuitenkaan saanut tässä kokouksessa keskustelun ja äänestyksen kohteena olleita asiakirjoja, ja päätösehdotuksen saksankielinen versio lähetettiin komiteassa toimiville Saksan edustajille faksilla 11.11. eli päivän myöhässä, mistä Saksan valtuuskunnan päällikkö ilmoitti komissiolle 29.11. päivätyllä kirjeellään, jossa hän pyysi, että äänestystä tämän vuoksi lykättäisiin. Kantajan mukaan tätä on pidettävä olennaisten menettelymääräysten rikkomisena, joka vaikutti ratkaisevasti Saksan toimintaan kyseisissä neuvotteluissa.

8. Komissio myöntää vastineessaan, että se lähetti kyseiset asiakirjat kantajalle hieman myöhässä, koska asiakirjat lähetettiin 11.11.1994 kello 14.09 ja 14.23 välisenä aikana. Komissio toteaa kuitenkin, että asiakirjojen englanninkieliset versiot lähetettiin 10.11.1994 kaikille edustajille ja että kaikilla edustajilla oli ollut syyskuusta 1994 lähtien käytettävissään päätösehdotuksen ensimmäinen versio, josta oli keskusteltu komitean 27. kokouksessa. Komissio lisää, että kantaja oli esittänyt 21.10.1994 vastaehdotuksen englanniksi ja saksaksi, mikä osoittaa, että kantaja tunsi tarkoin ehdotuksen sisällön. Lisäksi ehdotukseen tehtiin joka tapauksessa vain pieniä ja vähämerkityksellisiä muutoksia, minkä vuoksi kantaja ei voi komission mukaan väittää, että puolen päivän viivästys asiakirjojen lähettämisessä olisi vaikuttanut kantajan toimintaan neuvoteltaessa ja äänestettäessä ehdotuksesta komiteassa.

Komissio toteaa 29.11.1994 päivätyn kirjeen osalta, että sitä, että Saksa pyysi kokousta edeltävänä päivänä äänestyksen lykkäämistä, on pidettävä kokousmääräysten väärinkäyttönä siitä huolimatta, että komitean työjärjestyksessä määrätään tällaisesta mahdollisuudesta. Jos kantajalle olisi todellakin aiheutunut väitettyä vahinkoa asiakirjojen lähettämisestä myöhässä, sen olisi pitänyt toistaa pyyntönsä kokouksessa; kantaja ei kuitenkaan tehnyt näin, vaan se hyväksyi varauksetta ehdotuslistan ja osallistui ehdotuksen asiasisällöstä käytyihin keskusteluihin ja äänestykseen, minkä vuoksi komitean puheenjohtaja oletti, että Saksa oli peruuttanut pyyntönsä. Komissio katsoo näin ollen ensimmäisen kanneperusteen osalta, että jos menettelymääräyksiä on rikottu, rikkomiset ovat olleet vähäisiä, eivätkä missään tapauksessa niin vakavia, että päätös olisi niiden vuoksi kumottava.

9. Vastauskirjelmässään kantaja korostaa, että sille olisi pitänyt lähettää ehdotuksen saksankielinen versio ja että englanninkielisen version lähettäminen 10.11.1994 kaikille edustajille on tältä osin merkityksetöntä varsinkin siksi, että tällaisessa asiassa täsmällinen terminologia on erittäin tärkeätä. Saksa pystyi muodostamaan lopullisen kantansa ehdotuksen sisällöstä vasta sitten, kun komissio oli lähettänyt sille keskustelujen kohteena olevan ehdotuksen saksankielisen version, eikä tältä osin ole merkitystä sillä, että Saksalla oli aiemmin ollut käytettävissään saksaksi laadittuja tekstejä, jotka olivat enemmän tai vähemmän samankaltaisia kuin kyseinen ehdotus.

Kantajan mukaan äänestyksen lykkäämistä koskeva pyyntö tehtiin asianmukaisella tavalla, koska komitean työjärjestyksessä ei määrätä tämän lykkäysoikeuden käyttämistä koskevista määräajoista. Tämä pyyntö toistettiin 30.11.1994 pidetyssä kokouksessa suullisesti, mistä osoituksena on virke, joka on lisätty 28. kokouksen pöytäkirjan 22 kohtaan sitä hyväksyttäessä. Saksa ei myöskään hyväksynyt esityslistaa, ja Saksan valtuuskunta keskusteli ehdotuksesta muiden valtuuskuntien kanssa asiaa kohtaan tuntemansa mielenkiinnon vuoksi eikä sen vuoksi, että se olisi luopunut pyynnöstään.

10. Siitä virkkeestä, joka lisättiin pöytäkirjaan sitä hyväksyttäessä, komissio on esittänyt vastauskirjelmässään seuraavaa: "— — se, että pöytäkirjassa on tällainen virke, ei välttämättä tarkoita sitä, että Saksan valtuuskunta olisi kieltäytynyt äänestämästä. Käytännössä komissio tekee tällaiset jonkin valtuuskunnan pyytämät myöhemmät lisäykset pöytäkirjaan tutkimatta niiden sisältöä; muussa tapauksessa luottamuksellinen yhteistyö komission ja jäsenvaltioiden välillä olisi mahdotonta".

11. Tässä asiassa on riidatonta, että komissio ei lähettänyt Saksan pysyvään edustustoon kyseistä ehdotusta, josta oli tarkoitus neuvotella ja äänestää, ja että komissio lähetti ehdotuksen englanninkielisen version kaikille komiteassa toimiville jäsenvaltioiden edustajille noudattaen kyseistä 20 päivän määräaikaa. Lisäksi on riidatonta, että saksankielinen versio lähetettiin Saksan edustajille myöhässä ja että kyseistä esityslistan kohtaa ei lykätty seuraavaan kokoukseen eikä kokousta siirretty kyseisen määräajan noudattamiseksi, vaikka Saksa oli pyytänyt tätä asianmukaisella tavalla.

Näin toimiessaan komissio on epäilyksettä rikkonut komitean työjärjestyksen 2 artiklan 6 ja 7 kohtaa, joiden mukaan direktiivin 89/106/ETY 20 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen sellaisten toimenpide-ehdotusten, joista on äänestettävä, on saavuttava jäsenvaltioiden pysyviin edustustoihin ja komiteassa toimiville jäsenvaltioiden edustajille viimeistään 20 päivää ennen suunniteltua kokouspäivää ja jos tätä määräaikaa ei ole noudatettu, tämä

esityslistan kohta on siirrettävä johonkin myöhempään kokoukseen tai kokous on jäsenvaltion edustajan niin pyytäessä siirrettävä myöhempään ajankohtaan, jotta määräaikaa noudatettaisiin.

12. Seuraavaksi on selvitettävä, onko näitä komitean työjärjestykseen sisältyvien menettelymääräysten rikkomisia pidettävä perustamissopimuksen 173 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettuina olennaisten menettelymääräysten rikkomisina, joiden vuoksi kanteen kohteena oleva toimenpide on kumottava. Tämän vuoksi on tutkittava, mitä päämäärää tavoitellaan niillä määräyksillä, joita on väitetty rikotun, ja mikä vaikutus määräysten rikkomisella on voinut olla kyseisen toimenpiteen sisältöön. [8]

13. Komitean työjärjestyksen 2 artiklan 5 ja 6 kohdan vertailusta ilmenee, että 5 kohdan mukaan jäsenvaltioiden nimeämille edustajille ja varaedustajille on toimitettava viimeistään 20 päivää ennen kokousta kokouksen valmistelevat asiakirjat ja muut alustavat asiakirjat ja että näistä asiakirjoista on toimitettava jäljennökset pysyviin edustustoihin. Komitean puheenjohtaja voi kiireellisissä tapauksissa lyhentää tätä määräaikaa, mutta määräajan on oltava aina vähintään 10 arkipäivää. Työjärjestyksen 6 kohdan mukaan sellaiset toimenpide-ehdotukset, joista on äänestettävä, on kuitenkin toimitettava sekä jäsenvaltioiden pysyviin edustustoihin että komiteassa toimiville jäsenvaltioiden edustajille viimeistään 20 päivää ennen suunniteltua kokouspäivää, eikä tästä määräajasta voida poiketa.

14. Tämä ero kyseisissä menettelyissä on mielestäni perusteltu, koska menettelyillä on erilaiset tavoitteet. Kyseisessä 5 kohdassa määrätään kokousta koskevien valmistelevien asiakirjojen ja muiden alustavien asiakirjojen lähettämisestä yleensä, kun taas 6 kohdassa määrätään tiukemmasta menettelystä, jota sovelletaan niissä tapauksissa, että komitean on äänestettävä tiettyjen toimenpiteiden hyväksymisestä, ja jonka noudattamatta jättämisestä aiheutuvat ne seuraukset, joista on määrätty 7 kohdassa.

Komitean työjärjestyksen 2 artiklan 6 kohdalla taataan näin ollen se, että komiteassa toimivilla jäsenvaltioiden edustajilla on riittävästi aikaa tutkia ehdotukset niissä tapauksissa, että neuvoteltavana on toimenpide-ehdotus, josta on annettava lausunto. Jos jäsenvaltioiden edustajille ei anneta riittävästi aikaa, vaarana on — varsinkin kun äänestyksen kohteena ovat sellaiset oikeussäännöt, joista on kyse nyt esillä olevassa asiassa ja jotka ovat monimutkaisia ja vaikuttavat useisiin jäsenvaltioiden hallinnonaloihin — se, että nämä edustajat eivät saa kaikkia tarpeellisia tietoja voidakseen äänestää täysin asian tuntien. Se, että 7 kohdassa määrätään kahdesta mahdollisesta ratkaisusta (eli esityslistan kohdan siirtämisestä seuraavaan kokoukseen tai kokouksen siirtämisestä myöhempään ajankohtaan jäsenvaltion edustajan pyynnöstä) niissä tapauksissa, että 20 päivän määräaikaa ei ole noudatettu, tukee mielestäni sitä, miten tärkeää määräajan noudattaminen on jäsenvaltioiden tahdonmuodostuksen osalta.

8 — T-123/95, B. v. parlamentti, tuomio 14.7.1997 (Kok. H. 1997, s. II-697, 32 kohta).

15. Haluan lisäksi korostaa, että kyse ei ole pelkästään siitä, että tehtäisiin muodollisin perustein ero tavallisissa tapauksissa lähetettävien kokouskutsujen ja niiden kokouskutsujen välillä, jollaiset on lähetettävä ennen sellaisia kokouksia, joissa äänestetään tiettyjen toimenpiteiden hyväksymisestä. Tärkeää on lisäksi se, että kun hyväksytään nyt käsiteltävänä olevan päätöksen kaltaisia toimenpiteitä, joilla on tarkoitus määritellä vaatimustenmukaisuuden osoittamismenettely, komitean puoltavan lausunnon antaminen tai antamatta jättäminen määrää sen menettelyn, jota komission on tämän jälkeen noudatettava ehdotuksen hyväksymisessä.

16. Siltä osin, mikä vaikutus kyseisellä menettelymääräysten rikkomisella on voinut olla riidanalaisen päätöksen sisältöön, mielestäni merkitystä ei ole sillä, että komissio oli lähettänyt päätösehdotuksen englanninkielisen version komiteassa toimiville Saksan edustajille noudattaen 20 päivän määräaikaa. Asetuksen N:o 1 [9] 3 artiklan mukaan yhteisön toimielimen jäsenvaltiolle osoittamat asiakirjat on laadittava kyseisen valtion kielellä. Tämän velvollisuuden noudattamisella on erityinen merkitys nyt tutkittavana olevassa asiassa, koska direktiivin 89/106/ETY 19 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden molemmilla edustajilla voi olla apuna asiantuntijoita. Komissio voi ehkä olettaa, että Saksan pysyvän edustuston virkamiehet osaavat englantia, mutta komissio menee mielestäni liian pitkälle, jos se olettaa, että englantia osaavat myös molemmat jäsenvaltion edustajat ja jopa kaikki asiantuntijat.

9 — Euroopan talousyhteisössä käytettäviä kieliä koskevista järjestelyistä 15 päivänä huhtikuuta 1958 annettu neuvoston asetus N:o 1 (EYVL 1958, 17, s. 385).

17. Mielestäni tässä yhteydessä merkitystä ei ole myöskään sillä komission väitteellä, jonka mukaan kantaja oli osallistunut aikaisempiin kokouksiin, joissa oli keskusteltu alkuperäisestä päätösehdotuksesta, eikä sillä, että keskustelujen tuloksena kyseiseen ehdotukseen tehtiin vain pieni määrä muutoksia, jotka ovat lisäksi vähämerkityksellisiä. Ainoastaan komiteassa toimivat edustajat ja asiantuntijat pystyivät arvioimaan näiden muutosten määrää ja varsinkin niiden merkitystä, ja he pystyivät arvioimaan näitä seikkoja vasta sen jälkeen, kun he olivat saaneet saksankielisen version ehdotuksesta, josta oli tarkoitus keskustella ja äänestää 30.11.1994 pidetyssä kokouksessa; tämä versio lähetettiin kuitenkin heille myöhässä, kuten olen jo todennut. Vaikka lähettämisessä myöhästyttiin vain vähän, mielestäni se kantajan väite, jonka mukaan myöhästyminen saattoi vaikuttaa kantajan toimintaan keskusteltaessa ja äänestettäessä ehdotuksesta komiteassa, on perusteltu.

18. Mielestäni kantaja on oikeassa myös väittäessään, että se oli pyytänyt kokouksen lykkäämistä asianmukaisesti ja että komission olisi pitänyt hyväksyä tämä pyyntö. Komitean työjärjestyksessä ei määrätä määräajasta, jota jäsenvaltioiden olisi noudatettava tällaisten pyyntöjen osalta. Lisäksi se, että Saksa esitti pyyntönsä päivää ennen kokousta, on mielestäni riittävä osoitus siitä, että tuolloin oli tullut selväksi, ettei kyseisenä päivänä pidettävään kokoukseen voitaisi valmistautua asianmukaisesti sen vuoksi, että saksankielinen versio oli lähetetty myöhässä. Tämän vuoksi ei ole tarpeen tutkia, oliko Saksa toistanut 30.11.1994 suullisesti pyyntönsä siitä, että kokousta tai äänestystä lykättäisiin, varsinkin kun tämä voidaan todistaa

vain pöytäkirjan avulla ja kun komission mukaan virke, joka koskee tätä pyyntöä, lisättiin pöytäkirjaan Saksan pyynnöstä ja kun tällaiset jonkin valtuuskunnan pyynnöstä pöytäkirjaan myöhemmin tehtävät lisäykset tehdään käytännössä lisäysten sisältöä tutkimatta.

19. Edellä esitetyistä syistä katson, että sitä, että komissio ei ole noudattanut komitean työjärjestyksen 2 artiklan 6 ja 7 kohdassa määrättyä menettelyä, on pidettävä perustamissopimuksen 173 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettuna olennaisten menettelymääräysten rikkomisena.

Komitean lausunnon puuttuminen

20. Saksa väittää, että riidanalaista päätöstä tehtäessä on rikottu direktiivin 89/106/ETY 20 artiklan 2—4 kohtaa, koska kun ehdotuksesta äänestettiin 30.11.1994 pidetyssä kokouksessa, äänestyksessä ei saavutettu kyseisen artiklan 3 kohdan kolmannessa virkkeessä vaadittua enemmistöä, jota edellytetään perustamissopimuksen 148 artiklan 2 kohdassa niiden päätösten osalta, jotka neuvosto tekee komission ehdotuksesta. Koska lausuntoa ei ole annettu, komission olisi pitänyt tehdä viipymättä ehdotus neuvostolle. Toisin kuin kokouksen pöytäkirjassa todetaan, komitea ei tehnyt 30.11.1994 pidetyssä kokouksessa päätöstä kyseisestä ehdotuksesta. Muutamat valtuuskunnat eivät hyväksyneet ehdotusta lopullisesti, vaan ne esittivät varaumia, jotka koskivat hankintaviranomaisten mahdollisuutta edellyttää tiukempien menettelyjen noudattamista vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa, ja Alankomaiden valtuuskunta teki varauman siitä, että toimeksiantojen osalta otettaisiin huomioon ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset. Komissio esitti kaksi tätä koskevaa lausumaa, ja komitean puheenjohtaja asetti valtuuskunnille tietyn määräajan näiden kysymysten tutkimiseksi ennen lopullisen vastauksen antamista. Kokouksen pöytäkirjan 41 kohdan mukaan äänestyksessä esitetyt puoltavat kannat oli vahvistettava 14 päivän kuluessa näiden kahden lausuman tekstin toimittamisesta. Koska kokouksessa pidetyssä äänestyksessä ei saavutettu tarvittavaa enemmistöä ja koska työjärjestyksessä ei ole määrätty kirjallisesta päätöksentekomenettelystä, päätöstä ei voida katsoa tehdyksi pätevällä tavalla.

21. Komissio toteaa tältä osin, että kokouksen pöytäkirjasta ilmenee, että tarvittava enemmistö äänesti ehdotuksen hyväksymisen puolesta ja että vaikka neljä valtuuskuntaa teki "tutkintavarauman", tämä ei muuta mitään sen suhteen, että nämä valtuuskunnat hyväksyivät 30.11.1994 ehdotuksen. Komission mukaan muutamat valtuuskunnat esittivät kokouksessa epäileviä näkemyksiä, jotka

koskivat direktiivin 89/106/ETY, julkisia hankintoja koskevan direktiivin [10] ja vaarallisia aineita koskevan direktiivin [11] välistä suhdetta, ja antaakseen välittömän vastauksen näihin kysymyksiin komissio, jota edusti pääosasto III, esitti kaksi lausumaa mutta viittasi samalla siihen, että näiden lopullisesta versiosta oli kuitenkin vielä keskusteltava pääosasto XV:n ja oikeudellisen yksikön kanssa ja että lopullinen versio toimitettaisiin kaikille jäsenvaltioille. Kuusi valtiota hyväksyi varauksetta ehdotuksen, ja neljä valtiota äänesti ehdotuksen puolesta kuitenkin sillä varauksella, että ne voivat lausumien lopullisen version saamisen jälkeen vahvistaa kantansa, minkä ne myös tekivät.

Vaikka komitean työjärjestyksessä ei nimenomaisesti määrätä siitä, että päätöksiä voitaisiin tehdä kirjallisessa menettelyssä, komission mukaan on selvää, että työjärjestyksessä ei myöskään kielletä tällaista menettelyä. Lisäksi tämä on yksi niistä menettelyistä, joita komissio [12] ja neuvosto [13] käyttävät vakiintuneesti ja josta on määrätty niissä komiteoiden työjärjestyksissä, jotka on hyväksytty ns. komitologiapäätöksen [14] mukaisesti. Joka tapauksessa kokoukseen osallistuneet hyväksyivät tämän menettelyn käyttämisen. Kantaja ilmoitti vastustavansa tämän menettelyn käyttämistä vasta 22.12.1994 ja 19.1.1995 päivätyissä kirjeissään, ja vaikka pöytäkirjan 41 kohdassa on tätä koskeva maininta, tämä virke lisättiin pöytäkirjaan sitä hyväksyttäessä, eikä Saksa ollut maininnut tästä mitään varsinaisena kokouspäivänä eikä myöskään tehnyt mitään tätä koskevaa ehdotusta.

Lopuksi komissio toteaa, että vaikka oletettaisiin, ettei komitea ollut tehnyt päätöstä 30.11.1994 eikä tämän jälkeenkään kirjallisessa menettelyssä, tämä puute korjautui 29.5.1995, kun pöytäkirja — johon liitettiin myöhemmin komission lausumien lopulliset versiot — hyväksyttiin. Sillä, ettei riidanalaisen päätöksen hyväksymistä mainita 29. kokouksen esityslistassa, ei ole komission mukaan merkitystä, koska kysymys oli sen äänestyksen lopullisen tuloksen vahvistamisesta, joka oli alkanut 30.11.1994, jolloin äänestys oli esityslistalla.

22. Olen samaa mieltä kantajan kanssa siitä, että 30.11.1994, jolloin päätösehdotuksesta äänestettiin, ehdotuksen hyväksymistä ei kannattanut niin moni valtuuskunta, että direktiivin 89/106/ETY 20 artiklan 3 kohdassa mainittu enemmistö olisi saavutettu.

10 — Oletan tällä tarkoitettavan julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 26 päivänä heinäkuuta 1971 annettua neuvoston direktiiviä 71/305/ETY (EYVL L 185, s. 5).

11 — Oletan tällä tarkoitettavan vaarallisten aineiden luokitusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 27 päivänä kesäkuuta 1967 annettua neuvoston direktiiviä 67/548/ETY (EYVL 1967, 196, s. 1).

12 — 17.2.1993 annetun komission työjärjestyksen (EYVL L 230, s. 15) 10 artiklan mukaan ns. "kirjallinen menettely" on yksi niistä päätöksentekomenettelyistä, joita komissio voi käyttää tietyillä edellytyksillä. Tämän artiklan 4 kohtaa muutettiin työjärjestyksen muuttamisesta 8.3.1995 tehdyllä komission päätöksellä (EYVL L 97, s. 82).

13 — 6.12.1993 annetun neuvoston työjärjestyksen (EYVL L 304, s. 1) 8 artiklassa määrätään siitä, missä tilanteissa ja millä edellytyksillä neuvosto voi äänestää kirjallisesti.

14 — Menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 13 päivänä heinäkuuta 1987 tehty neuvoston päätös 87/373/ETY (EYVL L 197, s. 33).

On riidatonta, että pöytäkirjan mukaan puheenjohtaja vahvisti seuraavan tuloksen, joka koskee sitä, missä määrin valtuuskunnat olivat halukkaita antamaan lausunnon päätösehdotuksesta:

I. Puolesta, ja valtuuskunta lausuu myöhemmin komission kahden lausuman sisällöstä: I, E, DK, P, UK, L.

II. Puolesta sillä varaumalla, että valtuuskunta varaa itselleen oikeuden tutkia komission lausumat: F, GR, IRL, NL.

III. Vastaan: D, B (tietyin näkemyseroin).

Euroopan unioniin viimeksi liittyneistä jäsenvaltioista Itävalta kuuluu lähinnä ryhmään III, kun taas Suomi ja Ruotsi kuuluvat ryhmään I.

23. Komissio perustelee näkemystään, jonka mukaan äänestystä on kaikesta huolimatta pidettävä pätevänä, pääasiallisesti sillä, että tarkoituksena oli ainoastaan vahvistaa jälkikäteen sen äänestyksen tulos, jossa ehdotus hyväksyttiin, ja toissijaisesti sillä, että päätöksenteossa sovellettiin luonteeltaan osittain kirjallista menettelyä, jota ei ole kielletty komitean työjärjestyksessä ja jota komissio ja neuvosto usein käyttävät.

24. Kyseisen päätöksen hyväksymiseen tarvittava enemmistö oli 54 ääntä marraskuussa 1994. Laskelmieni mukaan ehdotuksen hylkäämisen puolesta annettiin 15 ääntä ja hyväksymisen puolesta 38 ääntä. Lisäksi hyväksymisen puolesta annettiin 23 ääntä niin, että kyseiset valtuuskunnat varasivat itselleen oikeuden tutkia uudelleen komission lausumien lopullisen version. On selvää, että näiden äänten arvioinnista riippuu, onko päätösehdotus katsottava hyväksytyksi tarvittavalla enemmistöllä ja onko puoltava lausunto näin ollen katsottava annetuksi.

25. En ole komission kanssa yhtä mieltä siitä, että lopullisina ääninä voitaisiin pitää niiden neljän jäsenvaltion puoltavia ääniä, jotka varasivat itsellään oikeuden vahvistaa kantansa tutkittuaan uudelleen ne lausumat, jotka komissio oli esittänyt kokouksessa suullisesti ja joiden lopullisesta sanamuodosta komission oli vielä keskusteltava pääosasto XV:n ja oikeudellisen yksikön kanssa. Kysymys ei siten ollut siitä, että puoltavan kannan edellytykseksi olisi asetettu lausumien tekstin toimittaminen valtuuskunnille, vaan valtuuskunnat halusivat tutkia lausumien sisällön, joka todennäköisesti muuttuisi myöhemmin. Näin ollen oli odotettavissa, että lopullisen tekstin saatuaan jokin valtuuskunta tai jotkut niistä eivät vahvistaisi alkuperäistä kantaansa. Tämän vuoksi on mielestäni katsottava, että äänestystä varten kokoon kutsutussa ja 30.11.1994 pidetyssä kokouksessa ei saavutettu sellaista puoltavien äänten enemmistöä, joka tarvitaan päätösehdotuksen hyväksymiseen.

26. On kuitenkin kysyttävä, onko tässä tapauksessa kokouksen jälkeen noudatettu menettely, jota komissio kutsuu "osittain kirjalliseksi" menettelyksi, pätevä, koska

kyseiset neljä jäsenvaltiota vahvistivat loppujen lopuksi alkuperäisen kantansa.

27. Mielestäni myös tähän kysymykseen on vastattava kieltävästi seuraavista syistä:

Ensimmäinen syy on se, että komitean äänestyksiin sovellettavien määräysten mukaan äänestyksen on tapahduttava kokouksen aikana eikä sen jälkeen. Komitean työjärjestyksen 6 artiklassa, jossa määrätään komitean päätösvaltaisuudesta, edellytetään, että kokouksessa on edustettuina vähintään seitsemän jäsenvaltiota. [15] Lausuntojen antamisen osalta tässä määräyksessä viitataan kuitenkin työjärjestyksen 9 artiklaan, jonka mukaan päätösvaltaisuus määräytyy perustamissopimuksen 148 artiklassa määrätyn painotuksen mukaisesti; ainoastaan jäsenvaltioiden nimeämät *edustajat ja varaedustajat voivat äänestää*, ja *jäsenvaltio voi tarvittaessa edustaa ainoastaan yhtä toista jäsenvaltiota.* Mielestäni nämä määräykset tukevat ehdottamaani tulkintaa. [16]

Toinen syy on se, ettei komitean työjärjestyksessä määrätä mahdollisuudesta suorittaa äänestys niin sanottua kirjallista menettelyä soveltaen. On totta, että neuvoston ja komission työjärjestyksissä määrätään tällaisesta menettelystä, jota sovelletaan näiden kollegiaalisten elinten päätöksenteossa, ja että direktiivin 20 artiklan 3 ja 4 kohdassa määrätty menettely on samanlainen kuin komitologiapäätöksen menettelyn III vaihtoehto a. Toisaalta on myös selvää, että vuonna 1987 tehdyssä komitologiapäätöksessä ja direktiivissä 89/106/ETY ei säädetä, että kirjallinen menettely olisi yksi niistä menettelyistä, joita sovelletaan näiden säädösten mukaisesti perustettujen komiteoiden päätöksenteossa, ja että myöskään vuonna 1989 annetussa komitean työjärjestyksessä ei viitata mihinkään muuhun työjärjestykseen, jota sovellettaisiin toissijaisesti ja jossa määrättäisiin tällaisesta menettelystä.

28. Mielestäni merkitystä ei ole myöskään sillä, hyväksyivätkö valtuuskunnat kirjallisen menettelyn soveltamisen kyseisessä yksittäistapauksessa. Koska kaikki jäsenvaltiot ovat yhdessä hyväksyneet työjärjestyksen, mielestäni se velvoittaa samalla tavalla kaikkia jäsenvaltioita, ja työjärjestyksestä voidaan poiketa ainoastaan muuttamalla virallisesti ensin sen määräyksiä. Tämä tulkinta perustuu yhteisöjen tuomioistuimen ratkaisuun, joka koski neuvoston velvollisuutta noudattaa työjärjestystään ja joka annettiin asiassa, jossa oli ratkaistava, oliko olennaisten menettelymääräysten rikkomisena pidettävä sitä, että direktiivin antamisessa oli noudatettu kirjallista menettelyä, vaikka kaksi jäsenvaltiota oli vastustanut tämän menettelyn soveltamista ja vaikka neuvoston työjärjestyksen mukaan kirjallista menettelyä saadaan soveltaa vain kaikkien jäsenvaltioiden suostumuksella. Yhteisöjen tuomioistuin totesi, että "— — neuvoston on noudatettava työjärjestyksensä 6 artiklan 1 kohdan menettelymääräystä, jonka se itse on vahvistanut. Se ei saa poiketa siitä edes suuremmalla äänten enemmistöllä kuin sillä, joka vaaditaan työjärjes-

15 — Kysymys on marraskuussa 1994 voimassa olleesta työjärjestyksestä.

16 — Kursivointi tässä.

tyksen vahvistamiseksi tai muuttamiseksi, ellei se virallisesti muuta kyseistä työjärjestystä — — .» [17]

29. Tämän tulkinnan vuoksi minun ei tarvitse tutkia, suostuivatko kaikki valtuuskunnat siihen, että kyseistä menettelyä noudatetaan, tai vastustiko Saksan valtuuskunta tämän menettelyn käyttämistä jo kokouspäivänä; asianosaiset ovat keskenään eri mieltä näistä seikoista, eikä tätä erimielisyyttä voida ratkaista tutkimalla kokouspöytäkirjaa, koska tällöin olisi otettava uudelleen huomioon se komission väite, jonka mukaan tätä koskeva virke lisättiin pöytäkirjaan Saksan pyynnöstä, eikä se vastaa todellisuutta.

30. Lopuksi on tutkittava se komission väite, jonka mukaan siinä tapauksessa, että päätöstä ei katsottaisi tehdyksi 30.11.1994 eikä kirjallista menettelyä noudattaen, olisi katsottava, että sen jälkeen kun 30.11.1994 pidetyn kokouksen pöytäkirja oli hyväksytty 29.5.1995, ei enää ollut mitään epäselvyyttä ehdotusta koskevasta äänestyksestä.

Mielestäni tämä väite on edellä mainittuja väitteitä epäonnistuneempi, kun otetaan huomioon se, miten epäluotettavina näiden kokousten pöytäkirjoja on pidettävä sen perusteella, mitä komissio on todennut pöytäkirjojen pitämisestä ja hyväksymisestä. Joka tapauksessa on kaksi syytä, miksi komission väitettä ei voida hyväksyä: jos ensinnäkin lausuntoa ei hyväksytty 30.11.1994 ja jos kirjallista menettelyä ei voitu soveltaa, äänestys olisi pitänyt suorittaa sellaisessa kokouksessa, jonka esityslistassa on äänestystä koskeva maininta, jota ei kuitenkaan ollut 29.5.1995 pidetyn kokouksen esityslistassa. Toisena syynä on se, että jos ehdotus hyväksyttiin komission mukaan lopullisesti 29.5.1995, komission olisi mainittava, milloin ja minkä puolesta äänestivät ne kolme jäsenvaltiota, jotka olivat sillä välin liittyneet Euroopan unioniin.

31. Edellä esitetyistä syistä katson, että komitean päätöksen puuttumista koskeva kanneperuste on perusteltu.

Perustelujen puutteellisuus

32. Kantaja väittää, että riidanalainen päätös on pätemätön, koska sen osalta ei ole noudatettu perustamissopimuksen 190 artiklassa määrättyä perusteluvelvollisuutta, sillä vaikka Saksa on kyseisen päätöksen adressaatti ja vaikka Saksa osallistui päätöksen valmisteluun, Saksan mukaan mistään ei ilmene, miten komissio on painottanut tuotteiden *yksittäisiä olennaisia ominaisuuksia*. Kantaja esittää tältä osin seuraavat perustelut: ensinnäkin riidanalainen päätös on ensimmäinen kyseistä alaa koskeva päätös, minkä vuoksi kantaja ei pysty päättelemään aikaisempien samanlaisten päätösten perusteella, mitkä ovat tämän päätöksen perustelut. Toiseksi

17 — Asia 68/86, Yhdistynyt kuningaskunta v. neuvosto, tuomio 23.2.1988 (Kok. 1988, s. 855, 48 kohta).

perustellakseen tämän päätöksen komissio on ainoastaan toistanut direktiivin 89/106/ETY sanamuodon, mitä ei voida pitää sellaisena perusteluna, jolla täytettäisiin perustamissopimuksen 190 artiklassa asetetut edellytykset. Kolmanneksi komissio ei ole esittänyt jäsenvaltioille niitä syitä, joiden vuoksi se ei ottanut huomioon joitakin niistä olennaisista vaatimuksista, jotka on mainittu direktiivin 89/106/ETY liitteessä I. Lopuksi kantaja esittää, ettei komissio ole myöskään selittänyt, miksi tuotteen alkutestaus saa koskea vain tiettyjä tuotteen ominaisuuksia.

33. Komissio esittää näiltä osin, että vaikka perustelut ovat lyhyet, ne ovat riittävät, kun otetaan huomioon kyseisen päätöksen luonne ja päätöksentekotilanne; jos päätöstä yritettäisiin perustella laajemmin, olisi mainittava lukematon määrä tuoteryhmien ja tuotteiden teknisiä yksityiskohtia. Päätöksen olennainen piirre on se, että päätöksessä on tehty valinta niiden kahden menettelyn välillä, joita käytetään vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen; näistä menettelyistä määrätään päätöksen 1 ja 2 artiklassa ja liitteissä 1 ja 2, kun taas päätöksen 3 artiklalla on toissijainen merkitys. Komission mukaan jäsenvaltiot olivat tiiviisti mukana päätöksen tekemisessä, ja ne tuntevat päätöksen perustana olevat seikat, minkä vuoksi se on voitu perustella suppeasti.

34. Perustamissopimuksen 190 artiklassa edellytetään, että neuvoston ja komission asetukset, direktiivit ja päätökset perustellaan ja että niissä viitataan niihin ehdotuksiin ja lausuntoihin, jotka perustamissopimuksen mukaan on hankittava. Tässä artiklassa ei kuitenkaan mainita mitään näitä toimenpiteitä koskevan perusteluvelvollisuuden laajuudesta ja rajoista, joiden osalta on siksi tutkittava yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöä.

35. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan "— — perustamissopimuksen 190 artiklassa edellytetyissä perusteluissa on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmaistava yhteisön toimielimen toimenpiteen perustelut siten, että henkilöille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt, ja että yhteisöjen tuomioistuin voi valvoa toimenpiteen laillisuutta. Yhteisön toimielimen ei kuitenkaan tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevia yksityiskohtia, koska tutkittaessa, ovatko säädöksen perustelut tämän artiklan mukaisia, on otettava huomioon säädöksen sanamuodon lisäksi myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt". [18] Yhteisöjen tuomioistuin on myös todennut, että "— — ei voida edellyttää, että asetusten perusteluissa täsmennetään ne erilaiset — toisinaan lukuisat ja monimutkaiset — tosiseikat ja oikeudelliset seikat, jotka ovat asetusten kohteena, jos nämä seikat sopivat sen kokonaisuuden systematiikkaan, johon ne kuuluvat. Jos näin ollen kyseisestä toimenpiteestä ilmenee toimielimen tavoittelema päämäärä olennaisilta osiltaan, ei voida edellyttää, että perusteluissa täsmennetään jokainen tekninen erityisratkaisu, joka toimenpiteessä on tehty". [19]

18 — Asia 350/88, Delacre ym. v. komissio, tuomio 14.2.1990 (Kok. 1990, s. I-395, 15 ja 16 kohta); asia C-478/93, Alankomaat v. komissio, tuomio 17.10.1995 (Kok. 1995, s. 3081, 48 ja 49 kohta) ja asia C-285/94, Italia v. komissio, tuomio 25.6.1997, Kok. 1997, s. I-3519, 48 kohta).

19 — Asia 250/84, Eridania, tuomio 22.1.1986 (Kok. 1986, s. 117, 38 kohta).

36. Yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että jos kantajana oleva jäsenvaltio on osallistunut kanteen kohteena olevan toimenpiteen valmisteluun, tätä voidaan toisinaan pitää riittävänä syynä sille, että perustelujen puutteellisuutta koskeva kanneperuste on hylättävä. Tästä esimerkkeinä voidaan mainita useita tuomioita, joissa yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että "— — edellytyksenä ei kuitenkaan ole, että näissä perusteluissa esitetään kaikki asiaan liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat, koska tutkittaessa sitä, ovatko esitetyt perustelut perustamissopimuksen 190 artiklan mukaisia, on otettava huomioon päätöksen sanamuodon lisäksi myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt — — Näin on varsinkin, kun jäsenvaltiot ovat osallistuneet tiiviisti riidanalaisen toimenpiteen valmisteluun ja tuntevat tämän vuoksi tämän toimenpiteen taustalla olevat syyt". [20]

Vastakkaisesta näkemyksestä voidaan mainita esimerkkinä vuonna 1983 annettu tuomio, jossa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että "— — perustamissopimuksen 190 artiklassa komissiolle asetetulla päätösten perusteluvelvollisuudella ei pyritä pelkästään muotoseikkoihin liittyviin päämääriin, vaan tarkoituksena on myös tehdä mahdolliseksi se, että asianosaiset voivat puolustaa oikeuksiaan ja että tuomioistuin voi valvoa päätösten lainmukaisuutta, sekä se, että jäsenvaltiot ja kaikki niiden kansalaiset, joita asia voi koskea, voivat saada tiedon siitä, millä tavalla komissio on soveltanut perustamissopimusta. Tämän vuoksi ei riitä, että jäsenvaltiot ovat kyseisen päätöksen adressaatteina tietoisia päätöksen perusteluista sen vuoksi, että ne ovat osallistuneet päätöksen valmisteluun, ja että kantaja, jota päätös koskee suoraan ja erikseen, kykenee päättelemään päätöksen perustelujen sisällön vertaamalla sitä aikaisempiin samankaltaisiin päätöksiin. Perustelujen on tämän lisäksi oltava sellaisia, että niiden perusteella kantaja voi tosiasiallisesti puolustaa oikeuksiaan ja yhteisöjen tuomioistuin voi tehokkaasti täyttää valvontatehtävänsä". [21]

37. On kiistatonta, että riidanalaisen päätöksen perustelut ovat suppeat, minkä myös komissio on myöntänyt. On siis tutkittava, ovatko perustelut sellaiset, että kun otetaan huomioon asiayhteys ja asiaan liittyvät oikeussäännöt, on katsottava, että perusteluissa ilmaistaan selkeästi ja yksiselitteisesti riidanalaisen päätöksen tekijän eli komission päättely ja että niille, joita tämä päätös koskee, selviää sen syyt ja että yhteisöjen tuomioistuin voi valvoa päätöksen lainmukaisuutta.

38. Menettelyjä, joista on säädetty direktiivin 89/106/ETY 13 artiklan 3 kohdassa ja joita sovelletaan vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen, on kaksi; ensimmäisessä niistä valmistaja takaa, että tuotteet ovat asianomaisten teknisten eritelmien mukaisia, ja toisessa tuotteita valvoo ja arvioi valmistajan lisäksi erityinen hyväksytty varmentamiselin. Menettelyä valitessaan komission on otettava huomioon tietyt kriteerit, jotka on lueteltu tämän artiklan 4 kohdassa ja joihin kuuluu muun muassa tuotteen merkitys olennaisten vaatimusten, erityisesti terveyteen ja turvallisuuteen liittyvien vaatimusten, suhteen. Olennaiset vaatimukset on vahvistettu päätöksen liitteessä I. Lisäksi komissio määrittelee myös niissä toimeksiannoissa, joita se

20 — Asia C-54/91, Saksa v. komissio, tuomio 22.6.1993 (Kok. 1993, s. I-3399, 11 ja 12 kohta) ja asia C-478/93, Alankomaat v. komissio, tuomio 17.10.1995 (Kok. 1995, s. I-3081, 49 ja 50 kohta).

21 — Asia 294/81, Control Data v. komissio, tuomio 17.3.1983 (Kok. 1983, s. 911, 14 ja 15 kohta).

antaa eurooppalaisille standardointijärjestöille, kyseisen menettelyn, jota sovelletaan rakennusalan tuotteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen.

39. Riidanalainen päätös on ensimmäinen niistä päätöksistä, jotka komissio on tehnyt määritelläkseen menettelyn, jota sovelletaan tiettyjen rakennusalan tuoteryhmien vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen. [22] Kyseinen päätös koostuu perusteluista, joissa komissio on ainoastaan toistanut direktiivin 89/106/ETY tiettyjen säännösten sanamuodon, kolmesta artiklasta ja kolmesta liitteestä. Päätöksen 1 artiklassa määrätään, että päätöksen liitteessä 1 tarkoitettujen tuotteiden ja tuoteryhmien vaatimustenmukaisuus on osoitettava menettelyllä, jossa valmistaja on yksin vastuussa tehtaan tuotannonvalvontajärjestelmästä, jolla varmistetaan, että tuote on asianomaisten teknisten eritelmien mukainen. Päätöksen 2 artiklassa määrätään, että liitteessä 2 tarkoitettujen tuotteiden vaatimustenmukaisuus on osoitettava menettelyllä, jossa valmistajan suorittaman tehtaan tuotannonvalvontajärjestelmän lisäksi hyväksytty varmennuslaitos osallistuu tuotannonvalvonnan tai itse tuotteen arviointiin ja valvontaan. Liitteissä 1 ja 2 on luettelo tuotteista.

Päätöksen 3 artiklassa määrätään, että liitteessä 3 tarkoitettu vaatimustenmukaisuuden osoittamismenettely täsmennetään standardointitoimeksiannoissa. Liitteessä 3 määritellään 11 tuoteryhmää, ja siinä on jokaisen tuoteryhmän osalta kaksi kohtaa. Ensimmäisen kohdassa edellytetään CENin tai CENELECin määrittävän kyseisissä yhdenmukaistetuissa standardeissa jokaisen tuotteen ja käyttötarkoituksen osalta ne järjestelmät, joilla vaatimustenmukaisuus osoitetaan. Toisessa kohdassa on puolestaan kaksi alakohtaa: ensimmäisessä niistä (2.1) CENille asetetaan tiettyjä ehtoja, joita sen on noudatettava määritellessään vaatimustenmukaisuuden osoittamisjärjestelmän, ja toisessa niistä (2.2) on hyväksytylle varmentamiselimelle tarkoitettuja ohjeita siitä, että tietyissä järjestelmissä tämä elin voi tutkia tuotteen alkutestauksessa vain tietyt ominaisuudet, jotka vaihtelevat tuoteryhmittäin.

40. Kun otetaan huomioon asiayhteys ja asiaa koskevat oikeussäännöt, riidanalaisen päätöksen johdanto-osassa esitettyjä perusteluita on mielestäni pidettävä riittävinä

22 — Tämä ei kuitenkaan ole missään nimessä viimeinen näistä päätöksistä. Komissio on julkaissut tämän jälkeen 18 muuta päätöstä, jotka kaikki koskevat direktiivin 89/106/ETY 20 artiklan 2 kohdan mukaista menettelyä, jota sovelletaan rakennusalan tuotteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa. Näitä päätöksiä ovat päätös 95/467/EY (EYVL L 268, s. 29), joka koskee savupiippuja, kipsituotteita ja laakereita; päätös 96/577/EY (EYVL L 254, s. 44), joka koskee kiinteitä sammutusjärjestelmiä; päätös 96/578/EY (EYVL L 254, s. 49), joka koskee saniteettilaitteita; päätös 96/579/EY (EYVL L 254, s. 52), joka koskee tien laitteita; päätös 96/580/EY (EYVL L 254, s. 56), joka koskee verhoseiniä; päätös 96/581/EY (EYVL L 254, s. 59), joka koskee geotekstiilejä; päätös 96/582/EY (EYVL L 254, s. 62), joka koskee rakenteellisella tiivisteellä varustettuja julkisivulasijärjestelmiä ja betonissa käytettäviä metalliankkureita; päätös 97/161/EY (EYVL L 62, s. 41), joka koskee kevyiden rakennelmien kiinnittämiseen tarkoitettuja, betonissa käytettäviä metalliankkureita; päätös 97/176/EY (EYVL L 73, s. 19), joka koskee rakenteellisia puutavaratuotteita; päätös 97/177/EY (EYVL L 73, s. 24), joka koskee muuratuissa rakenteissa käytettäviä metallisia injektointiankkureita; päätös 97/462/EY (EYVL L 198, s. 27), joka koskee puupohjaisia levyjä; päätös 97/463/EY (EYVL L 198, s. 31), joka koskee betonissa ja muuratuissa rakenteissa käytettäviä muoviankkureita; päätös 97/464/EY (EYVL L 198, s. 33), joka koskee jätevesien käsittelyyn tarkoitettuja tuotteita; päätös 97/555/EY (EYVL L 229, s. 9), joka koskee sementtejä, rakennuskalkkeja ja muita hydraulisia sideaineita; päätös 97/556/EY (EYVL L 229, s. 14), joka koskee rappauskerroksen sisältäviä ulkopuolisia lämmöneristysjärjestelmiä ja -sarjoja; päätös 97/597/EY (EYVL L 240, s. 4), joka koskee betoniterästä ja jänneterästä; päätös 97/638/EY (EYVL L 268, s. 36), joka koskee kantavissa puisissa rakennusosissa käytettäviä kiinnittimiä, ja päätös 97/740/EY (EYVL L 299, s. 42), joka koskee muuraustuotteita.

päätöksen artiklojen, liitteiden 1 ja 2 sekä liitteessä 3 olevan 1 ja 2.1 kohdan osalta. Liitteessä 3 olevan 2.2 kohdan osalta on kuitenkin todettava, että riidanalaisessa päätöksessä ei ole mitään sellaista perustelua tai mainintaa, jonka perusteella voitaisiin tietää, miksi komissio päätti, että tuotteen alkutestauksessa, joka on kaikkiin vaatimustenmukaisuuden osoittamisjärjestelmiin sisältyvä valvontamenetelmä, hyväksytty varmentamiselin saa tutkia vain tietyt tuotteen ominaisuudet ja miksi komissio ei ole katsonut muiden ominaisuuksien tutkimista tarpeelliseksi.

41. Olen samaa mieltä siitä, että olisi liioiteltua vaatia yksityiskohtaisia perusteluita kaikista teknisluonteisista ratkaisuista, joita sisältyy riidanalaiseen päätökseen. Katson kuitenkin, että koska päätöksessä ei ole vähäisintäkään mainintaa siitä, miksi komissio määräsi tällaisesta rajoituksesta, ne, joita asia koskee, eivät voi saada tietoa toimenpiteen syistä eikä yhteisöjen tuomioistuin voi valvoa päätösten lainmukaisuutta.

42. Edellä esitetyistä syistä katson, että myös se kanneperuste, joka koskee kyseisen toimenpiteen perustelujen puutteellisuutta, on perusteltu.

43. Kaikki edellä mainitut olennaisten menettelymääräysten rikkomiset ovat riittävä peruste kyseisen toimenpiteen kumoamiselle. Täydellisyyden vuoksi ja siltä varalta, että yhteisöjen tuomioistuin ei hyväksyisi edellä esittämiäni näkemyksiä, tutkin kuitenkin seuraavaksi yhteisön oikeuden rikkomista koskevan kanneperusteen.

B Direktiivin 89/106/ETY 13 artiklan 4 kohdan rikkominen

44. Kantajan mukaan sen menettelyn valinta, jolla tuotteen vaatimustenmukaisuus osoitetaan, edellyttää, että komissio vahvistaa myös sen, mitä ominaisuuksia hyväksytyn vahvistuselimen on tutkittava tuotteen alkutestauksessa. Kun tämä menetelmä määritetään, komission päätöksessä on mainittava olennaiset vaatimukset sen mukaisesti, mikä merkitys niillä on menettelyn kannalta. Riidanalaisessa päätöksessä viitataan kuitenkin tuotteen ominaisuuksien epätäydelliseen luetteloon. Komissio ei ole täsmentänyt, missä muussa menettelyssä tutkitaan ne olennaiset vaatimukset, joita ei ole mainittu päätöksessä, ja tuotteen tärkeät ominaisuudet. Yhteenvetona on siis todettava, että Saksan hallitus katsoo komission toimineen virheellisesti, kun se määrätessään tuotteen alkutestauksesta on ottanut vain valikoivasti päätöksessä huomioon terveyden suojeluun liittyvät näkökohdat, vaikka ne on mainittu direktiivin 89/106/ETY 13 artiklan 4 kohdan a alakohdassa. Lisäksi terveyttä ja ympäristönsuojelua koskevaa olennaista vaatimusta ei ole Saksan hallituksen mukaan otettu ollenkaan huomioon tiettyjen tuoteryhmien osalta, ja se on otettu valikoivasti ja epätäydellisesti huomioon toisten tuoteryhmien osalta.

45. Komissio toteaa, että kantaja on tulkinnut väärin standardointitoimeksiantojen ja vaatimuksenmukaisuuden osoittamista koskevien menettelyjen välillä olevaa suhdetta

ja niitä seikkoja, jotka on otettava huomioon näissä menettelyissä. Niissä toimeksiannoissa, joita komission on annettava eurooppalaisille standardointijärjestöille, määritetään ne tuotteen ominaisuudet, joita varten on kehitettävä yhdenmukaistettuja standardeja, joilla varmistetaan olennaisten vaatimusten perusteella arvioitava tuotteen soveltuvuus käyttötarkoitukseensa. Sitä vastoin niissä menettelyissä, joilla osoitetaan tuotteiden vaatimustenmukaisuus, kysymys on siitä, mikä merkitys tuotteella on olennaisten vaatimusten suhteen, ja näin ollen valvontamenettelyn valinnasta. Komission mukaan olisi käytännössä mahdotonta, että tuotteen jokainen ominaisuus olisi tutkittava monimutkaisessa valvontamenettelyssä, kun otetaan lisäksi huomioon se, että direktiivin 89/106/ETY 13 artiklan 4 kohdan toiseen alakohtaan on otettu suhteellisuusperiaatetta koskeva maininta, jonka mukaan menettelyistä on aina valittava turvallisuusvaatimukset täyttävä vähiten työläs menettely.

46. Vastauskirjelmässään kantaja esittää, että suhteellisuusperiaatetta sovelletaan ainoastaan menettelyn valinnassa ja että sitä ei sen sijaan sovelleta menettelyn sisältöön eli valvottaviin ominaisuuksiin ja itse menettelyn soveltamiseen.

47. Komissio toistaa vastauskirjelmässään, että se on ottanut huomioon kaikki olennaiset vaatimukset ja tuotteen merkityksen näiden vaatimusten täyttämisessä. Osoituksena tästä on se, että lämmöneristystuotteiden osalta komissio on valinnut sovellettavaksi vähemmän vaarallisiin materiaaleihin yksinkertaisempaa menettelyä vaatimuksenmukaisuuden osoittamiseksi, kun taas niihin materiaaleihin, jotka voivat reagoida tuleen vaarallisella tavalla, sovelletaan menettelyä, jossa lisävalvontaa harjoittaa varmentamiselin. Komission mukaan suhteellisuusperiaatetta sovelletaan kaikkeen yhteisön oikeuteen, minkä vuoksi sitä on sovellettava myös valvontamenettelyn sisältöön.

48. Direktiivin 89/106/ETY 13 artiklan 4 kohdassa säädetään, että tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa sovellettavan menettelyn valinta eli siitä päättäminen, varmistaako ainoastaan valmistaja sen, että tuotteet ovat asianomaisten teknisten eritelmien mukaisia, vai onko tämän lisäksi hyväksytyn varmentamiselimen valvottava tuotteita, kuuluu komission toimivaltaan, ja komissio tekee tätä koskevan päätöksen kuultuaan komiteaa ja ottaen huomioon seuraavat seikat: tuotteen merkityksen olennaisten vaatimusten ja niistä erityisesti terveyteen ja turvallisuuteen liittyvien vaatimusten suhteen, tuotteen luonteen, tuotteen ominaisuuksien vaihtelun vaikutuksen sen käyttökelpoisuuteen ja tuotteen valmistuksen virheherkkyyden. Kaikkien näiden osalta komission on otettava huomioon liitteessä III olevat tarkemmat määräykset.

49. Riidanalaisessa päätöksessä komissio vahvisti tiettyjen tuotteiden ja tuoteryhmien osalta kaksi luetteloa (liitteet 1 ja 2), joiden osalta jaotteluperusteena oli se, kumpaa menettelyä sovelteen vaatimustenmukaisuus on osoitettava. Lisäksi liitteessä 3 komissio

edellytti CENin tai CENELECin määrittävän asianomaisissa yhdenmukaistetuissa standardeissa ne menettelyt, joita soveltaen kunkin tuotteen tai käyttötarkoituksen osalta vaatimustenmukaisuus osoitetaan.

50. Riidanalaisen päätöksen rakenteen selventämiseksi mainitsen esimerkkinä lämmöneristysmateriaalit. Luokkiin A, B ja C [23] kuuluvat lämmöneristysmateriaalit, joiden tulenkestokyky [24] *ei muutu tuotantoprosessin aikana*, [25] ja luokkiin D, E ja F kuuluvat lämmöneristysmateriaalit on sisällytetty liitteessä 1 olevaan luetteloon, mikä tarkoittaa sitä, että vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa ainoastaan valmistaja vastaa tehtaan sisäisestä laadunvalvontajärjestelmästä ja varmistaa, että tuotteet ovat asianomaisten teknisten eritelmien mukaisia. Sitä vastoin ne luokkiin A, B tai C kuuluvat lämmöneristysmateriaalit, joiden tulenkestokyky *voi muuttua tuotantoprosessin aikana*, on sisällytetty liitteeseen 2, minkä vuoksi tuotteiden vaatimustenmukaisuuden osalta tuotteita ja niiden sisäistä laadunvalvontaa valvoo ja arvioi hyväksytty varmentamiselin valmistajan sisäisen laadunvalvontajärjestelmän lisäksi.

51. Riidanalaisen päätöksen liitteessä 3 olevassa 1 kohdassa edellytetään CEN/CENELECin määrittelevän asianomaisissa yhdenmukaistetuissa standardeissa vaatimustenmukaisuuden osoittamisjärjestelmät kaikkien tehtaassa ja paikan päällä valmistettujen lämmöneristystuotteiden osalta niiden käyttötarkoituksesta riippumatta. Liitteessä 2 oleviin lämmöneristysmateriaaleihin eli niihin materiaaleihin, joiden tulenkestokyky voi muuttua tuotantoprosessin aikana, sovelletaan vaatimustenmukaisuuden osoittamisjärjestelmää 1, joka on monimutkaisempi ja joka vastaa direktiivin 89/106/ETY liitteessä III olevan 2 kohdan i alakohtaan sisältyvää sääntelyä, pistokoenäytteiden testausta lukuun ottamatta. Tämä tarkoittaa tarkemmin ottaen sitä, että tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta vastaa hyväksytty varmentamiselin, joka ottaa huomioon seuraavat perusteet:

a) valmistajan tehtävät:

1) tehtaan sisäinen laadunvalvonta;

2) valmistajan suorittama tehtaalta otettujen näytteiden lisätestaus määräystenmukaisen testausohjelman mukaisesti;

23 — 9.9.1994 tehdyn komission päätöksen 94/611/EY (EYVL L 241, s. 25) liitteessä vahvistetaan rakennustuotteiden osalta seuraavat tulenkestoluokat: A: ei vaikutusta tuleen, B: hyvin vähäinen vaikutus tuleen, C: vähäinen vaikutus tuleen, D: hyväksyttävä vaikutus tuleen, E: syttymisherkkyys hyväksyttävä ja F: vaikutusta ei määritelty.

24 — Sekä liitteessä 1 että liitteessä 2 olevassa alaviitteessä todetaan, että tulenkestokyky arvioidaan edellä mainitussa komission päätöksessä 94/611/EY vahvistettujen luokkien ja tasojen mukaan ja liitteessä 3 mainituilla edellytyksillä.

25 — Kursivoinnit tässä.

b) hyväksytyn varmentamiselimen tehtävät:

3) tuotteen alkutestaus;

4) tehtaan ja sen sisäisen laadunvalvonnan alkutarkastus;

5) tehtaan sisäisen laadunvalvonnan jatkuva valvonta, arviointi ja hyväksyminen.

52. Liitteessä 1 olevat lämmöneristystuotteet puolestaan jaetaan niiden tulenkestokyvyn perusteella kahteen luokkaan siltä osin, mitä menettelyä soveltaen niiden vaatimustenmukaisuus osoitetaan.

Luokkiin A, B tai C kuuluviin materiaaleihin sovelletaan vaatimustenmukaisuuden osoittamisjärjestelmää 3, joka vastaa direktiivin liitteessä III olevan 2 kohdan ii alakohdassa olevaan vaihtoehtoon 2 sisältyvää sääntelyä, jossa valmistaja antaa vaatimustenmukaisuusvakuutuksen seuraavin perustein:

1) hyväksytyn testauslaboratorion suorittama tuotteen alkutestaus;

2) tehtaan sisäinen laadunvalvonta.

Luokkiin D, E ja F kuuluviin materiaaleihin sovelletaan puolestaan vaatimustenmukaisuuden osoittamisjärjestelmää 4, joka on yksinkertaisempi ja joka vastaa sitä sääntelyä, joka sisältyy direktiivin liitteessä III olevan 2 kohdan ii alakohdassa olevaan vaihtoehtoon 3. Tässä järjestelmässä valmistaja antaa vaatimustenmukaisuusvakuutuksen seuraavin perustein:

1) valmistajan suorittama alkutestaus;

2) tehtaan sisäinen laadunvalvonta.

53. Komissio määrää 2.1 kohdassa niistä ehdoista, joita CENin on noudatettava määrittäessään vaatimustenmukaisuuden osoittamisjärjestelmän: järjestelmän määrityksen on oltava sellainen, että järjestelmää voidaan noudattaa myös, kun suorituskykyä ei tarvitse määritellä tietyn ominaisuuden osalta sen vuoksi, että ainakin yhdellä jäsenvaltiolla ei ole lakisääteisiä vaatimuksia tämän ominaisuuden suhteen; näissä tapauksissa valmistajalta ei edellytetä kyseisen ominaisuuden tarkistamista, jos valmistaja ei halua antaa vakuutusta tuotteen suorituskyvystä tältä osin.

54. Lisäksi 2.2 kohdassa määrätään, että niiden tuotteiden osalta, joihin sovelletaan vaatimustenmukaisuuden osoittamisjärjestelmää

1 ja 3, hyväksytty varmentamiselin tutkii vain seuraavat ominaisuudet:

komission päätöksessä 94/611/EY [26] annetut euroluokkaominaisuudet tulenkestävyyden osalta.

55. Saksan hallitus on esittänyt kanteessa lämmöneristysmateriaaleja koskevan luettelon, joka perustuu asiakirjassa "Construct 94/125" oleviin tietoihin ja joka sisältää ne direktiivin 89/106/ETY liitteessä I mainitut olennaiset vaatimukset ja tuotteen ominaisuudet, jotka Saksan hallituksen mukaan ovat tarpeellisia mutta joita komissio ei ole ottanut huomioon tuotteen alkutestauksen osalta; näitä ovat seuraavat:

a) olennaisen vaatimuksen "energiansäästö ja lämmöneristys" osalta lämmönvastus, vesihöyryn läpäisykyky, paineenkestävyys, taivutusvetolujuus ja korrosoivien aineiden päästöt,

b) olennaisen vaatimuksen "meluntorjunta" osalta ilmaäänen eristysluku ja ulkoisen melun eristysindeksi,

c) olennaisen vaatimuksen "hygienia, terveys ja ympäristö" osalta vedenläpäisevyys ja vaarallisten aineiden päästöt.

56. Olen osittain samaa mieltä kuin komissio, joka väittää, että on tehtävä selvä ero yhtäältä tietyn tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamismenettelyn valinnan, jossa on otettava huomioon direktiivin 13 artiklan 4 kohdassa säädetyt perusteet — ja katson komission toimineen näin, kun se on luokitellut tuotteet ja tuoteryhmät riidanalaisen päätöksen liitteisiin 1 ja 2 — ja toisaalta sen toimenpiteen välillä, että komissio antaa riidanalaisen päätöksen liitteessä 3 tarkoitetulla tavalla eurooppalaisille standardointijärjestöille toimeksiannon, jonka mukaan niiden on määritettävä asianomaisissa yhdenmukaistetuissa standardeissa tiettyjen tuotteiden ja käyttötarkoitusten osalta vaatimustenmukaisuuden osoittamisjärjestelmät.

57. Palaan tältä osin vielä aikaisempaan esimerkkiin eli lämmöneristystuotteisiin; se, osoittaako vaatimustenmukaisuuden pelkästään valmistaja vai osallistuuko menettelyyn myös hyväksytty varmentamiselin, riippuu luokkiin A, B ja C [27] kuuluvien tuotteiden osalta siitä, voiko tuotteen tulenkestokyky muuttua tuotantoprosessin aikana. Jos tulenkestokyky voi muuttua, tuote kuuluu liitteeseen 2, ja jos se ei voi muuttua, tuote kuuluu

26 — Mainittu edellä alaviitteessä 23.

27 — Kyseisiä tuoteluokkia ovat "ei vaikutusta tuleen", "hyvin vähän vaikutusta tuleen" ja "vähän vaikutusta tuleen".

liitteeseen 1. Luokkien D, E ja F [28] tuotteet kuuluvat sen sijaan aina liitteeseen 1, eli vaatimustenmukaisuuden osoittaminen on yksinomaan valmistajan tehtävänä.

Lisäksi vaikka sekä ne luokkien A, B ja C tuotteet, joiden tulenkestokyky ei muutu tuotantoprosessin aikana, että luokkien D, E ja F tuotteet on mainittu liitteessä 1, komissio on määrännyt, että kun eurooppalaiset standardointijärjestöt määrittävät niille annettujen toimeksiantojen perusteella vaatimustenmukaisuuden osoittamisjärjestelmät, ensimmäiseen ryhmään sovelletaan järjestelmää 3, jossa tuotteita testataan perusteellisemmin kuin niitä tuotteita, jotka kuuluvat toiseen ryhmään, johon sovelletaan järjestelmää 4.

58. Näistä seikoista ilmenee, että valitessaan riidanalaisen päätöksen 1 ja 2 artiklassa ja liitteissä 1 ja 2 tarkoitettua vaatimustenmukaisuuden osoittamismenettelyä komissio on ottanut sekä esimerkkinä mainitsemani tuoteryhmän että muiden riidanalaisessa päätöksessä säänneltyjen tuoteryhmien osalta huomioon tuotteen merkityksen olennaisten vaatimusten ja erityisesti terveyteen ja turvallisuuteen liittyvien vaatimusten suhteen, tuotteen luonteen, tuotteen ominaisuuksien vaihtelun vaikutuksen sen käyttökelpoisuuteen ja tuotteen valmistuksen virheherkkyyden.

28 — Näitä ovat tuotteet, joilla on "hyväksyttävä vaikutus tuleen", joiden "syttymisherkkyys [on] hyväksyttävä" tai joiden "vaikutusta ei ole määritetty".

59. Saksan hallitus on kuitenkin oikeassa liitteen 3 osalta, kun se väittää, että komissio ei ole ottanut huomioon tiettyjä muita tuotteen ominaisuuksia tuotteen alkutestauksen osalta ja että päätöksestä tai päätöksentekoon liittyvästä asiayhteydestä ei ilmene, miksi komissio on määrännyt, että hyväksytty varmentamiselin saa tutkia vain tietyt tuotteen ominaisuudet, ja miksi komissio ei ole katsonut muiden ominaisuuksien tutkimista tarpeelliseksi.

60. Koska tuotteen alkutestaus on vaatimustenmukaisuuden valvontamenetelmä, jota on direktiivin 89/106/ETY liitteen III mukaan sovellettava kaikkien vaatimustenmukaisuuden osoittamisjärjestelmien osalta, mielestäni komissio rikkoo 13 artiklan 4 kohtaa, jos se valittuaan kyseisille tuoteryhmille vaatimustenmukaisuuden osoittamismenetelmän — miltä osin komissio on mielestäni ottanut huomioon kyseisessä säännöksessä säädetyt kriteerit — jättää ottamatta huomioon tietyt kriteerit, kun se määrää ne edellytykset, joita CENin on noudatettava sen määrittäessä vaatimustenmukaisuuden osoittamisjärjestelmän, eli jos komissio toteaa, että hyväksytty varmentamiselin saa tutkia vain tietyt tuotteen ominaisuudet tuotteen alkutestauksessa.

61. Edellä mainituista syistä katson, että 13 artiklan 4 kohdan rikkomista koskeva kanneperuste on hyväksyttävä riidanalaisen päätöksen liitteen 3 osalta, enkä pidä tarpeellisena sen tutkimista, onko suhteellisuusperiaatetta sovellettava.

Ratkaisuehdotus

Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin

1. kumoaa rakennusalan tuotteista annetun neuvoston direktiivin 89/106/ETY 20 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanosta 31 päivänä toukokuuta 1995 tehdyn komission päätöksen 95/204/EY;

2. velvoittaa yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut, koska kantajan vaatimukset on hyväksytty.